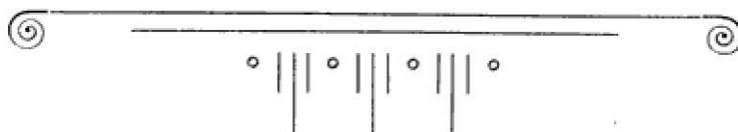

LJUBLJANSKI ZVON

Amerikanci.

. . . »Sinoči se je odpeljalo
z ljubljanskih kolodvorov v
Ameriko zopet okoli sto oseh« . . .

Časniška notica.

Poslednji žvižg — in vlak se že pomiče,
čimdalje bolj divjá v božično mrzlo noč . . .
Tam spredaj stroj sopiha, hrska, puha,
ko gnala bi po tiru ga demonska moč.

Beží, letí . . . Ušel li rad bi mrazu
ledenemu, ki brije preko polj nocój?
Al kósati se hočeš, vlak, z viharjem,
kdo izmed vaju preje cilj doseže svoj?

Skopó brlí svetiljka iznad stropa
in razsvetljuje tretji razred ko v zasmeh,
obseva skozi dim tabakov gosti
ko skozi meglo pasažirje po klopéh.

Natlačen voz do zadnjega je kota.
Med moškimi več žensk in dece, pisan roj . . .
Nekteri dremljejo, nekteri spijo,
polglasno drugi tam kramljajo med seboj.

In vrata se odpró: »Vsi v Bremen?« — »»Sami
Amerikanci!«« — »Vraga! Meni res se zdi,
par let še trajaj to izseljevanje —
in domovina naša bode brez ljudi!«

Mehanično jim preščipava listke,
in tiho v drug vagon odnese ga korak . . .
In dalje, dalje v pozno noč božično,
ko gnan od démonov nevidnih, dirja vlak.

Slabó brlí svetiljka iznad stropa.
Zagrnjeni v tabakov siv, smrdeč ovoj,
nekteri dremljejo, tam drugi spijo,
nekteri glasno govorijo med seboj . . .

»Ej, kje smo še! Kdaj pridemo črez morje?
Kje nova domovina naša še je tam!
Pač dobro, ženka ti, otroci moji,
da tudi v novem svetu s sabo vas imam!

»Tako pozabim prej, kaj sem zapustil:
svoj stari dom ob Savi in svoj rojstni kraj;
in lože bomo delali vsi skupaj,
ne bomo neprestano mislili nazaj!

»Tu v krajih naših trudiš se in mučiš,
no, in napósled smeš umreti od gladú . . .
Tam truda je, pa tudi kruha dosti;
zastonj tam ne preливаš svojega potú! . . .«

»»Res, blagor vam!«« — vštric njega vzdihne nekdo,
»»a jaz odhajam sam v neznani tuji svet!
Domá sem pustil mlado ženo svojo
z otrokom na zemljišču . . . Kdaj jih vidim spet?

»»Težkó odtrgal bil sem se od svojcev.
Pobegnil skoro sem na skrivnem jim sinoč . . .
In tam ko črna delal bom živina,
pošiljal jim domov dolarjev na pomoč . . .

»»In naj sam ôsat zraste mi po njivah
in po vinogradu le trnje — kaj mi mar!
Da bi le v hišo ne pritihotapil
pa žene ne zapeljal bi mi kak slepár!««

Mlad potnik, mož oblečen po gosposko,
zazeha v kotu, zgane se: »Kaj boste vi!
Jaz pa sem sam brez žene, brez družine,
in zemlje svoje nimam ne za pol pedí!

»Nel Stradal nisem baš; ne morem reči.
A veste, česa manjka tukaj mi, ljudjé?
Duh sužnosti tu vlada v svetu starem —
a meni po svobodi hrepení srcé!

»Ah, gabi se mi družba licemerska,
to klečeplastvo pred mogotci nizko — fej!
Zato grem zdaj v Ameriko svobodno . . .
Naprej, trpini-bratje, v novi svet, naprej! . . .«

Besed poslednjih več ni slišal nihče.
Vse dremlje okrog njega, spava in hrčí . . .
Oblak tabakov plava po prostoru,
svetiljka sredi stropa komaj še brlí . . .

In zdajpazdaj tam zunaj zabrlizgne
piščalka parna v črni zimski mrak . . .
Po reljsih guga se vagon in škriplje . . .
Enakomerno dalje, dalje dirja vlak . . .

A. Aškerc.

